

5 Οκτωβρίου, 1990

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στίς]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΗΑΝΙ ΕΛ SAYEGH ΓΙΑ
ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ CERTIORARI ΚΑΙ PROHIBITION,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ/Η ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡ-
ΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΣΤΗΝ
ΑΙΤΗΣΗ ΑΡ. 18/90 ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 1.3.90 (Αρ.1)

(Αίτηση Αρ. 123/90).

Προνομιακά Διατάγματα — Certiorari — Πότε μπορεί να εκδοθεί —
Υπέρβαση ή έλλειψη δικαιοδοσίας, νομική πλάνη έκδηλη στα πρα-
κτικά, προκατάληψη/συμφέρον αυτών, που λαμβάνουν την απόφα-
ση και λήψη αποφάσεως με δόλο ή ψευδορκία.

5 Δικαιοδοσία — Ανήλικοι — Επιμέλεια, φύλαξη, διατροφή — Ο Περί
Κηδεμονίας Ασώτων και Ανηλίκων Νόμος, Κεφ. 277, άρθρο 2 —
Δικαιοδοσίαν έχει το Επαρχιακό Δικαστήριο του τόπου, όπου ο
ανήλικος "διαμένει" (Resides) — Η έννοια της "διαμονής" ενέχει
στοιχείο μονιμότητας.

10 Λέξεις και Φράσεις — "Διαμένει" (resides) στο άρθρο 2 του Περί Κη-
δεμονίας Ασώτων και Ανηλίκων Νόμου, Κεφ.277.

15 Στην υπόθεση αυτή το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού εντός
της τοπικής δικαιοδοσίας του οποίου ήσαν κατά τον κρίσιμο
χρόνο οι ανήλικοι εξέδωσε διάταγμα σχετικά με την επικοινωνία
των ανηλίκων με την μητέρα τους και απηγόρευσε την εκτός δικαιο-
δοσίας, άνευ συγκαταθέσεως της μητέρας, μεταφοράν των ανηλί-
κων.

20 Η κατοικία-διαμονή αμφοτέρων των γονέων του ανηλίκου
ήταν η Ιορδανία, όπου ο πατέρας (φυσικός κηδεμόνας) έχει τις επι-
χειρήσεις του και όπου οι ανήλικοι πηγαίνουν σχολείο. Κατά τον
κρίσιμο χρόνο οι ανήλικοι ήσαν στην Κύπρο, εντός Επαρχίας Λε-
μεσού, για διακοπές.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού ερμήνευσε τον όρο "resides" στο
άρθρο 2 του Περί Κηδεμονίας Ανηλίκων και Ασώτων Νόμου, Κεφ.
277 ότι ενέχει στοιχείο κάποιας νομιμότητας, κατέληξε στο συμπέ-
ρασμα ότι η παρουσία των ανηλίκων για σκοπούς διακοπών δεν
ήταν επαρκής για να προσδώσει δικαιοδοσίαν και γι' αυτό ακύρω-
σε το διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου.

30 Έκδοση διατάγματος Certiorari. Ουδέμια
διαταγή για έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

The Attorney-General v. Christou, 1962 C.L.R. 129.

Pastellopoulos v. Republic (1985) 2 C.L.R. 165.

Christofi and Others v. Iacovidou (1986) 1 C.L.R. 236.

In re Arghyrides (1987) 1 C.L.R. 30.

5

Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας (1989) 1 Α.Α.Δ.(Ε) 467.

Louis Tourist Agency Ltd. (Αρ.1) (1990) 1 Α.Α.Δ.143.

Αβραάμ Δίσπυρου (1990) 1 Α.Α.Δ.366.

Re Adoption application No. 52/1951 [1951] 2 All E.R. 931.

Smith [1950] 2 All E.R. 781.

10

Αίτηση.

Αίτηση για την έκδοση διατάγματος certiorari για την μεταφορά και παρουσίαση στο Ανώτατο Δικαστήριο όλων των σχετικών πρακτικών της διαδικασίας την 1.3.90 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού στην Αίτηση Αρ. 18/90 και ακύρωση της απόφασης ή διατάγματος.

15

Π. Παύλου, για τον αιτητή.

Α. Αδαμίδης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Δημητριάδης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

20

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ: Με την αίτησή του αυτή ο αιτητής ζητεί από το Δικαστήριο:-

"(α) Να εκδώσει Διάταγμα τύπου CERTIORARI για την μεταφορά και παρουσίαση στο Ανώτατο Δικαστήριο όλων των σχετικών πρακτικών της διαδικασίας της

25

1.3.90 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού στην αίτηση που αναφέρεται πιο πάνω και ακύρωση της απόφασης ή διατάγματος του εν λόγω Δικαστηρίου με το οποίο διατάσσονται:

5 1. Η αιτήτρια θα έχει ελεύθερη επικοινωνία με τα ανήλικα της παιδιά εκάστη Τετάρτη και Σάββατο στο Γραφείο Ευημερίας μεταξύ 11 π.μ. και 12 μεσημέρι.

10 2. Ο καθ' ου η αίτηση HANI EL-SAYEGH να μη μετακινήσει τα αναφερόμενα ανήλικα εκτός Κύπρου χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση της αιτήτριας και/ή χωρίς την άδεια του Δικαστηρίου.

3. Η έξοδος των ανηλίκων από την Κύπρο ή και έξω από την δικαιοδοσία των Κυπριακών Δικαστηρίων εμποδισθεί και δια του παρόντος εμποδίζεται.

15 (β) Να εκδώσει Διάταγμα τύπου CERTIORARI για τη μεταφορά και παρουσίαση στο Ανώτατο Δικαστήριο όλων των σχετικών πρακτικών της διαδικασίας στην αίτηση ημερ. 13.3.90 και ακύρωση της απόφασης και/ή
20 διατάγματος με ημερομηνία 18/7/90 με το οποίο αποφασίστηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού ότι έχει δικαιοδοσία στην υπόθεση 18/90 να εξετάσει τα εγειρόμενα ζητήματα φροντίδας και φύλαξης των ανηλίκων Diala Hani El-Sayegh και Tamer Hani-El-Sayegh
25 καθώς και το ζήτημα της επικοινωνίας της μητέρας τους μαζί τους."

Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή ότι η απόφαση που εξέδωσε η Επαρχιακός Δικαστής του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, με την οποία έκρινε ότι είχε δικαιοδοσία να ακούσει αίτηση της καθ' ης η αίτηση, με την οποία ζητούσε
30 από το Δικαστήριο διάταγμα που να της δίνει τη φύλαξη, τον έλεγχο και τη φροντίδα των ανηλίκων παιδιών της, και, διαζευκτικά, διάταγμα που να της επιτρέπει την επικοινωνία με αυτά, δεν είναι ορθή γιατί τα Δικαστήρια στην Κύπρο δεν έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν υποθέσεις που ανήλικος δεν έχει τη μόνιμη κατοικία του στην
35

Κύπρο.

Η καθ' ης η αίτηση καταχώρησε ένσταση στην παρούσα αίτηση.

Τα γεγονότα που οδήγησαν στην έγερση της διαδικασίας ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, όπως φαίνονται από την απόφαση του Δικαστηρίου, σε περίληψη έχουν ως εξής:- 5

Ο αιτητής και η καθ' ης η αίτηση είναι σύζυγοι. Είναι και οι δυο μέλη της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και πολίτες της Ιορδανίας. Παντρεύτηκαν το 1979 στην Καλιφόρνια των ΗΠΑ ο δε γάμος τους τελέστηκε σε Ορθόδοξη Εκκλησία. Από το γάμο τους απέκτησαν δυο παιδιά που είναι τώρα 4 χρόνων. Η μόνιμη κατοικία των διαδίκων είναι στο Αμμάν της Ιορδανίας, τον Οκτώβριο όμως του 1989 η καθ' ης η αίτηση εγκατέλειψε το συζυγικό σπίτι. 15

Ο αιτητής είναι επιχειρηματίας μόνιμος κάτοικος στην Ιορδανία, όπου έχει το κύριο γραφείο του, εργοστάσιο ατσάλινων κατασκευών και εργοστάσιο επιτραπέζιου αλατιού. Στην Κύπρο είναι ιδιοκτήτης ακίνητης περιουσίας (μικρού διαμερίσματος και κατοικίας) καθώς και υπεράκτιας εταιρείας την οποία πρέπει να επισκέπτεται, για θέματα διοίκησης μόνο, μια-δυο φορές το χρόνο για 4 - 6 εβδομάδες. 20

Στην απόφασή του το Δικαστήριο, αποδεχόμενο την ενώπιόν του μαρτυρία του αιτητή, βρήκε πως τα ανήλικα παιδιά των διαδίκων βρέθηκαν στην Κύπρο για σκοπούς διακοπών και ότι η πρόθεση του αιτητή ήταν να επιστρέψουν στην Ιορδανία όπου βρίσκεται ο συζυγικός οίκος, τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο και ο αιτητής έχει "το επίκεντρο των εργασιών του" τις οποίες διευθύνει προσωπικά. 25 30

Οι λόγοι για τους οποίους εκδίδονται τα εντάλματα της φύσης certiorari στην Κύπρο για ακύρωση απόφασης κατώτερου Δικαστηρίου, περιλαμβάνουν υπέρβαση ή έλλει-

ψη δικαιοδοσίας, πρόδηλη πλάνη περί το νόμο, προκατά-
 ληψη ή συμφέρον από τα πρόσωπα που λαμβάνουν την
 απόφαση και δόλο ή ψευδορκία στη λήψη της απόφασης
 5 (βλ. μεταξύ άλλων, *The Attorney-General v. Panayiotis
 Christou* (1962) C.L.R. 129, *Pastellopoulos v. Republic*
 (1985) 2 C.L.R. 165, *Christofi and Others v. Iacovidou*
 (1986) 1 C.L.R. 236, *In re Arghyrides* (1987) 1 C.L.R. 30,
Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας(1989) 1 Α.Α.Δ.(Ε)
 467, *Louis Tourist Agency Ltd.*(Αφ.1) (1990) 1 Α.Α.Δ.143,
 10 *Αβραάμ Δίσπυρου* (1990) 1 Α.Α.Δ.366). Η αρμοδιότητα
 των Δικαστηρίων να επιλαμβάνονται διαδικασιών διορι-
 σμού, απομάκρυνσης (removal) κηδεμόνα κ.λ.π. διέπεται
 από το Άρθρο 2 του Περί Κηδεμονίας Ανήλικων και
 15 *Ασώτων Νόμου* (Guardianship of Infants and Prodigals
 Law) Κεφ. 277, το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

20 " 'Court' means - (a) in proceedings for the appoint-
 ment or removal of a guardian, and the custody of, and
 right of access to, an infant, the President of the District
 Court or a District Judge of the District Court within the
 jurisdiction of which an infant or prodigal resides; and (b)
 ....."

Η απόδοση του κειμένου στα Ελληνικά έχει ως εξής:

25 ('Δικαστήριο' σημαίνει - (α) σε διαδικασίες για το
 διορισμό ή απομάκρυνση κηδεμόνα, και τη φύλαξη και
 δικαίωμα πρόσβασης σε ανήλικο, ...οι Πρόεδρός ή ο
 Επαρχιακός Δικαστηρίου, ή Επαρχιακός Δικαστής του
 Επαρχιακού Δικαστηρίου εντός της δικαιοδοσίας του
 30 οποιού ο ανήλικος ή άσωτος κατοικεί, και (β) . . . . .
 (8)
 25 οίω δροτδς ποίμωονς πς ητ'ω ποτρη ε :((2)2.2 (θ.δ.ε)
 30 εητο.θέμα:πὸν θα:πρέπεινα ἀποφασίσω εἶναι,κἀτά:πόσο
 το Επαρχιακό Δικαστήριο Δεμεσού εἶχε ἰδικαιοδοσίαν να
 εκδικάσει την ενώπιόν του αίτηση της καθ' ης η αίτηση,
 μετά:πὸν κατέληξε:στο:εὕρημα:ὅτι:τὰ:ανήλικα:βῆσι:κοντὰι
 05 μέσα:στὴ:δικαστικὴ:περιφέρειά:αυτοῦ: γιὰ:σκοποὺς:ἰδιακοῦ
 2022 2040T, 10177040F .H.Θ 277κμ01 νὸκμῆ3Λ 381') 2101
 277κμ01 νὸκμῆ3Λ 0927031' 10κ 07 430 πτο 0001 1900 1000κ'Ε

πών.

Η λέξη "reside" και "residence" ερμηνεύεται στα Αγγλικά Νομικά Λεξικά ως εξής:-

"(1) RADIN Law Dictionary στη σελ. 296:-

RESIDE. To live permanently in a fixed abode. It generally means actual physical presence in a particular place, as distinguished from domicile, which ordinary deals with a place considered by a person as his home whether he is there or not. Temporary sojourn or casual presence in transit - even if for a substantial time - is usually not called residence. Story, Conflict of Laws, ad hoc. 5
10

RESIDENCE. A place of one's abode. See Reside.

(2) Stroud's Judicial Dictionary of Words and Phrases, 4th Ed. Vol. 4 p. 2358: 15

(1)"Residence, "signifies a man's abode or continuance in a place".

(2) "What is the meaning of the word ' resides'? I take it that that word, where there is nothing to show that it is used in a more extensive sense, denotes the place where an individual eats drinks and sleeps, or where his family or his servants eat drink and sleep". A man's residence is where he habitually sleeps". ... 20

(8) "Residence in England" (Adoption Act 1950 (c.26), s.2(5)): a person with an avocation abroad who visits England on holiday is not within the section (Re Adoption application no. 52 of 1951 (1952) Ch. 16). 25

Στην Ελλάδα, δυνάμει προνοιών του Αστικού Κώδικα, τα ανήλικα παιδιά έχουν κατοικία εκείνη των γονιών τους. (Ίδε Λεξικόν Νομικής Θ.Ν. Φλογαίτου, Τόμος 2ος, Έκδοση 1900 στη σελ. 79 και Νεώτερο Λεξικόν Νομικής 30

του Η. Κώνστα, Τόμος ΙΙ, έκδοση 1970 στη σελ. 60 (Αρ. 38)).

5 Ο τόπος κατοικίας-διαμονής ενός ανήλικου, όπως φαίνεται από την πρόνοια του Άρθρου 2 του Κεφ. 277, είναι καθοριστικός για τη δικαιοδοσία Επαρχιακού Δικαστηρίου στο κατά πόσο μπορεί να επιληφθεί αίτησης για την κηδεμονία του κ.λ.π..

10 Στην Αγγλική υπόθεση *Re Adoption Application No. 52/1951* [1951] 2 All E.R. 931, στη σελ. 936, ο Δικαστής Harman είπε τα εξής με τα οποία συμφωνώ απόλυτα:-

15 " 'Resident' denotes some degree of permanence. It does not necessarily mean that the applicant has a home of his own, but it means that he has his settled headquarters in this country. It seems to me dangerous to try to define what is 'resident'. It is very unfortunate that it is not possible to do so, but, in my judgment, the court must ask itself in every case: Is the applicant resident in this country? In the present case, when I ask myself that question in respect of the wife, I can only answer: 'No. 20 She is merely a sojourner here during a period of leave. Like her husband she is resident in Nigeria where his duties are and whether she accompanies him, in pursuance of her wifely duties.' I do not think the applicants in this case are residents in England at present, although 25 they may be hereafter."

30 Στην υπόθεση *R. v. Sandbach Justices ex parte Smith*, [1950] 2 All E.R. 781 το θέμα που το Εφετείο είχε να αποφασίσει ήταν αν το Δικαστήριο στο οποίο η αιτήτρια καταχώρησε αίτηση για τη φύλαξη (custody) και διατροφή του ανήλικου παιδιού της είχε δικαιοδοσία να εκδώσει τις αιτούμενες θεραπείες. Το Δικαστήριο, την απόφαση του οποίου διάβασε ο Αρχιδικαστής Λόρδος Goddard, αποφάσισε πως το αρμόδιο δικαστήριο που είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση ήταν εκείνο της περιοχής που ο 35 καθ' ου η αίτηση κατοικούσε. Επίσης ήταν η γνώμη του Δικαστηρίου πως σκοπός του νομοθέτη ήταν πως διαδικα-

σίες που δε γίνονται στο Ανώτατο Δικαστήριο της Αγγλίας πρέπει να καταχωρίζονται εκεί που ο καθ' ου η αίτηση ζει και όχι εκεί που ζει ο αιτητής. Τα σχετικά αποσπάσματα της απόφασης βρίσκονται στις σελ. 782(E) και 783 (A) και λένουν:-

5

"The question, therefore, arises whether, when an application is made to justices for the purpose of obtaining the custody of an infant, the mother can apply to any court of summary jurisdiction or whether the application must be made to the court for the district in which the father resides. ...

10

In our opinion, the intention of the Act is that proceedings other than any taken in the High Court must be brought where the respondent lives and not where the applicant lives, and for these reasons the Cheshire Justices had no jurisdiction to make the order."

15

Η πιο πάνω απόφαση ερμηνεύει τις πρόνοιες του άρθρου 9 του Guardianship of Infants Act 1886 που είναι, πιστεύω, παρόμοιες με το άρθρο 2 του Κεφ. 277 με μόνη τη διαφορά ότι δικαιοδοσία βάσει του Αγγλικού Νόμου δίνεται στο Δικαστήριο όπου ο καθ' ου η αίτηση έχει τη διαμονή-κατοικία ενώ ο δικός μας Νόμος δίνει δικαιοδοσία στο Επαρχιακό Δικαστήριο όπου διαμένει-κατοικεί ο ανήλικος.

20

Η υπόθεση αυτή, πιστεύω πως είναι καθ' όλα καθοδηγητική γιατί καθορίζει τη δικαιοδοσία του Επαρχιακού (περιφερειακού) Δικαστηρίου σε περιπτώσεις φύλαξης (custody) και διατροφής ανηλίκων, όπως στην ενώπιόν μου αίτηση.

25

Στην αίτηση αυτή είναι παραδεκτό πως η κατοικία-διαμονή τόσο του πατέρα όσο και της μητέρας των ανηλίκων είναι η Ιορδανία, ότι ο πατέρας, που είναι ο φυσικός κηδεμόνας των ανηλίκων, έχει τη βάση των επιχειρήσεών του εκεί, ότι τα ανήλικα για τη μόρφωσή τους πηγαίνουν σε σχολείο στην Ιορδανία, και ότι στην Κύπρο βρίσκο-

30

35

νταν, όταν εκδόθηκε το διάταγμα, για διακοπές.

- 5 Με βάση τα πιο πάνω, και έχοντας υπόψη μου το τι λέχθηκε από το Δικαστή Hartman, όπως επίσης και το τι λέχθηκε στην απόφαση *Sandbach*, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα πως το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού δεν έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί της αίτησης της καθ' ης η αίτηση.

Για τους πιο πάνω λόγους εκδίδεται το αιτούμενο διάταγμα certiorari.

- 10 Ενόψει της φύσης της υπόθεσης δεν κάνω διαταγή για τα έξοδα.

Αιτούμενο διάταγμα εκδίδεται.